

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף סא.

אסור לצאת בסנדל אחד, ואם יש ברגלו מכה מותר, באיזה רגל התירו באיזה אסרו?

ברגל שאין בה מכה	ברגל שיש בה מכה	
אסור	מותר	לרב הונא ¹
מותר	אסור	לחייא בר רב ²

כיצד הוא הסדר בנעילת מנעלים?

כיצד עושה?	
נועל (וקושר) את של שמאל תחילה - כתפילין	לר' יוחנן
נועל (וקושר) את של ימין תחילה - מפני חשיבותה	לברייתא
עושה איך שירצה, ובלבד שיקבע עצמו בדרך אחת ³	לרב יוסף
הברייתא ור' יוחנן נחלקו, וספק לנו איך לפסוק	לאבוי
יוצא ידי שניהם נועל ימין ואח"כ שמאל, וקושרה, וקושר לימין	לרב נחמן בר יצחק
מה שירצה יעשה	לרב אשי שראה לרב כהנא

מה הטעם בדיני המשנה שאמרה: "ולא בתפילין", "ואם יצא אינו חייב חטאת"?

למ"ד שבת לאו זמן תפילין	למ"ד שבת זמן תפילין	
כיון ששבת אינו זמן תפילין	דלמא אתי לאתווי ברה"ר ⁴	ברישא: "ולא בתפילין"
דעשויים דרך מלבוש ⁵	כיון ששבת זמן תפילין	בסיפא: "ואם יצא אינו חייב חטאת"

¹ הנה לעיל (בדף ס.) פירש"י ב' פירושים למה לא יצא בסדל יחיד. א) שלא יבואו לחושדו שנוטל את השני בחיקו. ב) בשם רבותיו, דשמא יצחקו ממנו ויבוא ליטול את הסנדל מרגלו ולשאתו ברה"ר. ולפי הפירוש הראשון, מבארת הגמ' דש"מ דס"ל לרב הונא ד"סנדל לשום צער עביד", פי', דהטעם שלובשים אנשים סנדלים הוא כדי להגן על רגליהם שלא ינגפו ביתדות וכו' בדרכים, לכך כשרואים אדם שהוא צולע והולך עם סנדל אחד, הכל יודעים שפרסותיו קשות ואינו מצטער בדרכים, אלא שלובש סנדל ברגל אחת שיש בה מכה משום מכתו. ולפי הפירוש השני, דהגם שיתכן שיצחקו עליו - ומשום שלא רואים את מכתו, מ"מ לא יוציא את הסנדל מרגלו מחמת שמצטער ביתדות הדרכים משום מכתו.

² ס"ל שאדם לובש סנדל משום שהוא מעונג ואיסטניס, ולכך אם יתן את הסנדל ברגלו הבריאה לא יחשדו שנוטל את הסנדל השני בחיקו וכן לא יבואו לצחוק עליו, כיון שרואים את המכה ברגלו השניה ויודעים שהטעם שלא לבש שם - הוא סנדל משום שלא יכול ללבושו מחמת מכתו.

³ כן ביארו התוס' (בד"ה דעבד), דרב יוסף בא לפרש שלא נחלקו ר' יוחנן ואברייתא, אלא כל אחד בא לפרש מה המעלה בשמאל ומה המעלה בימין. רק שאדם הבוחר באחת מן הדרכים, צריך לקבוע את אותה דרך תמיד.

⁴ פירש"י, דשמא יצטרך לבית הכסא ויטלם, וישכח שהיום שבת ויטלטלם בידו ד' אמות ברה"ר. ותוס' הביאו גירסא: דילמא "מיפסקי" ואתי לאתויינהו ד' אמות ברה"ר, והוקשה להם, דגם בלא שיפסקו יש לחוש וכנ"ל. ותירצו בשם הקדוש מקורבי"ל, דרצה ליתן טעם שוה בין לתפילין של יד ובין לשל ראש, ובשל יד אין צריך לחלוץ כשנכנס לבית הכסא, ושם שייך רק טעם של שמא יפסק.

⁵ פי', ולא שייך לחייבו משום משוי.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף סא.

מאימתי נעשה האדם מומחה לכתוב קמיעות, ומאימתי נעשה הקמיע מומחה לרפא?

מומחה גברא	מומחה קמיע	
שכתב אדם אחד קמיע מסוג אחד ג' פעמים ¹ לג' אנשים והועיל ²		לפי' א' ברש"י
שכתב אדם אחד ג' סוגי קמיעים לג' אנשים והועיל ³	שנעשית קמיע זו לג' אנשים שחלו בחולי זה והועיל ⁴	לפי' ב' ברש"י

שבת דף סא:

לרש"י מה ביאור הקושיא מב' הברייתות, ומה התירוץ?

ברייתא א': "כל שריפא שנה ושילש"	ברייתא ב': "כל שריפא ג' בני אדם"	
משמע שמתמחה אפי' בריפא לאדם אחד	משמע שמתמחה רק בריפא לג' בני אדם	הקושיא
היינו לאמחויי קמיע מאדם זה בלבד ⁶	היינו לאמחויי גברא לכל קמיעים שיעשה ⁷	התירוץ

לתוס' מה ביאור הקושיא מב' הברייתות, ומה התירוץ? [תוד"ה כל].

ברייתא א': "כל שריפא שנה ושילש"	ברייתא ב': "כל שריפא ג' בני אדם כאחד"	
משמע שמתמחה אפי' בריפא בקמיע א'	משמע שמתמחה רק אם עשה ג' קמיעים ⁸	הקושיא
היינו לאמחויי קמיע	היינו לאמחויי גברא לכל קמיעים שיעשה	התירוץ

¹ כן ביארו התוס' (בעמוד ב' בד"ה תלת) בדעת רש"י, שלא מיירי בקמיע אחד שנתנו ג' פעמים, אלא בג' כתבים שכתב.

² והיינו בסך הכל ג' קמיעים, שהם אותו דבר ולג' אנשים. וזה מועיל להוכיח לנו שיועיל אדם זה בקמיעותיו שיתן לחולי זה (אולם לחולאים אחרים לא התמחה). וגם יש כאן מומחה קמיע, שקמיע זה החוזק כמועיל, ואם יכתב עיני אדם אחר, גם יהיה קמיע מומחה.

³ ובזה מהני להיות האדם מומחה לכל קמיעים שיעשה לעולם.

⁴ ובזה נעשה הקמיע מומחה, ובין אם נכתב מתחלה עיני אדם אחד או נכתב עיני שלשה אנשים.

⁵ ביאר בראש יוסף, שרש"י אינו גורס תיבת "כאחד", דאין הדקדוק של הסתירה מזה. [עוד יתכן, שמה שאמר "כאחד", אינו לדקדק מזה את הקושיא כפירוש התוס' (דלהלן), אלא לומר שמייירי בג' קמיעים, ולא באותו קמיע ג' פעמים].

⁶ פי', שאם כתב קמיע אחד לאדם אחד וריפא לו ג' פעמים - מאותו חולי, או שאותו קמיע ריפא לג' אנשים מאותו חולי. באופן זה, נעשה הקמיע הזה מומחה לכל אדם, וכן אם יכתוב אדם זה לקמיע זה שוב לאחר - גם יהיה קמיע מומחה מאדם זה לבדו, [ותוס' (בד"ה הא) חולק, וס"ל דכל אדם שיכתוב קמיע זה, הוי קמיע מומחה]. ואם כתבו את הלחש הזה ג' בני אדם והועילו כל פעם, אז נעשה הקמיע הזה מומחה מיד כל אדם שיכתוב.

⁷ ולכך נקט ג' בני אדם, שעל הרוב לג' בני אדם יש ג' מיני סוגי חולאים, וצריכים ג' מיני קמיעים שונים זה מזה, ואם הועיל לרפא לשלשתם ש"מ שהוא גברא מומחה, וכל קמיעות שיעשה לעולם הם מומחים.

⁸ דמזה שאמר "כאחד" על כרחך שמייירי בג' קמיעים, דאין קמיע אחד יכול לרפא באותו זמן לג' אנשים. אולם ההתמחות נעשית, אפי' כשנרפאו אחד אחר השני.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף סא:

באופנים דלהלן, שכתב רופא אחד קמיעות, האם איתמחי גברא או איתמחי קמיע או שניהם?

לאיתמחי קמיע	לאיתמחי גברא	
נעשה מומחה	נעשה מומחה	ג' סוגי קמיעות לג' אנשים תלתא תלתא זימני ¹ (ט' פעמים)
אינו מומחה ²	נעשה מומחה	ג' סוגי קמיעות לג' אנשים חד חד זימנא (ג' פעמים)
נעשה מומחה	אינו מומחה	קמיע אחד לג' אנשים
אינו מומחה	איבעיא, ותיקו ³	ג' סוגי קמיעות לאדם אחד

מה הדין בקמיע אחד לאדם אחד ג' פעמים? [תוד"ה חד, ותוד"ה הא].

לאיתמחי קמיע	לאיתמחי גברא	
נעשה מומחה ⁵	אינו מומחה	לרשב"א, ולרש"י בתחילה ⁴
אינו מומחה ⁶	אינו מומחה	לרש"י אחר שחזר בו

¹ כן פירש"י שמיירי בגי' סוגי לחש. אכן התוס' (בד"ה תלתא) ביארו, שמיירי אפי' בגי' אגרות של אותו לחש, ושזה יתכן בב' אופנים, או שכתב לחש אחד בגי' אגרות, ורפאו אגרות אלו לגי' אנשים, ושוב רפאו עוד גי' אנשים שניים, ושוב רפאו עוד גי' אנשים שלישיים, שנמצא שכל אגרת ריפאה גי' אנשים. ובזה הוחזק הגברא, דהא כתב גי' קמיעות שהועילו, והוחזקו גם כל הגי' קמיעות הללו. או שכתב גי' אגרות של אותו לחש וכל אגרת ריפאה לאדם אחד גי' פעמים. ונראה שגם רש"י מודה באופנים אלו, אלא שלא מתמחה אז האדם לכל קמיע שיעשה, אלא מומחה רק לכתוב את הקמיע הזה, ולכן פירש"י שמיירי בגי' סוגי קמיעות שאז הגברא מתמחה לכתוב כל קמיע שבעולם.

² דכל קמיע ריפא רק אדם אחד, ולא התמחה שום קמיע גי' פעמים.

³ דהגם שעשה גי' קמיעות והועילו, מ"מ אין נראה מזה שהוא מומחה, דיתכן שאותו סוג אדם שריפא לו, הוא אדם שמזלו הוא לקבל כתב.

⁴ כן דייקו התוס' (בד"ה הא), ממה שכתב רש"י בד"ה תלתא תלתא זימני, שפירש כל לחש רפא שלשה פעמים ואפילו אדם אחד, עכ"ל. ומבואר שאפי' באדם אחד מתמחה הקמיע.

⁵ כתבו התוס' (בד"ה חד), דיש יותר לקמיע להתמחות מאשר לגברא, דהקמיע מתמחה בעצם מה שמרפא גי' פעמים בין אם הוא לאדם אחד ובי אס לגי' אנשים. אולם הגברא אינו מתמחה בזה שריפא לאדם אחד כמה פעמים, דיתכן שהוא גברא שמקבל כתבא. והסברא, דיותר יש לנו לתלות בהמחאת הקמיע מאשר במזל האדם שיקבל כתבא, אולם לגבי המחאת הרופא לכל קמיעים שיכתוב (מסוג זה), בזה יש אולי לתלות במזל האדם ולא בכח הרופא.

⁶ כתבו התוס' (בד"ה הא) בסופו, לדייק מרש"י שאין קמיע נעשה מומחה עד שירפא גי' אנשים, ולא באדם אחד גי' פעמים. דכתב רש"י: דאין לומר שמזל החולה גרם שמתרפא עיני קמיע גי' פעמים, שהרי בגי' אנשים הוחזק. ומשמע מזה, דלא אמרינן איתמחי קמיע אפי' ריפא גי' אנשים.